

Gullbrúðleyp

15. november í 1923 var eitt gentubarn borið í heim, einki lögð í tí. Móðurin kanska heldur ung, vil onkur vera við, knapt 18 ár. Navnið bleiv tó eitt sindur sjálf-samt: Leonia. Tað var abbi hennara, sum hevði lisið um eina kvinnu við hesum navni, og hann var vorðin hugtikin bæði av henni og av navninum. 25. maí í 1929 doyði fadurin. Tá var Leonia 5 ár saman við tveimum yngri brøðrum, ið vóru 3 ár. Maður hennara, Jens Ludvig, misti móðir sína, tá ið hann var 14 ár. Í bókini »Hundrede-syv-Visebogen« av Marionnu Clausen sigur Jens Ludvig soleiðis frá:

Den 3. april 1932 blev jeg konfirmeret, og den 4. april kom jeg tilbage til Dalur. Om aftenen samme dag døde min moder hjemme hos os. Det lykkedes, at hun i levende live så mig konfirmeret.

Dér stod vi: min fader 51 år gammel, jeg knapt 14 år, min broder 13 år, min søster 11 år og min bedstefar ca. 80. Min moder var 39 år, da hun døde, men forsynet var os nådigt: en pige fra Husevig, 18 år gammel, Anna Margit Anthoniussen, kom til os og tog fat om vort hus, og klarede det over al forventning. Hun var hos os i 3 år, og jeg gad se, om der findes nogen nu i den alder og under de omstændigheder hun havde, kunde klare det så godt som hun gjorde. Den kvinde er vi tak skyldig.

Lívið skal livast víðari, og menniskjan er tibetur soleiðis innrættað, at skjótt kann verða

gloymt, sjálvt um saknurnin allíkvæl er til staðar.

Bæði: hava tit sostatt upplivað eitt óðrvisi bygt heim enn tað, tit sjálvi komu at byggja.

Tá ið eg minnst aftur á óvitaárin, er abbin so týðilgur í minninum. Situr á torvkassanum við kørum í hondunum; á komfyrinum liggur ein ullarúgva, og vit sita rundanum ella uppi á komfyrinum og nappa. Tað, at eg nevni abban, er tí, at hann, saman við tykkum, hevur verið við til at gera barnaheim mitt til nakað heilt serligt. Og her er tað, at tit bæði, fadur og móðir, koma inn í myndina. Um tit ikki høvdu verið tey, ið tit eru, so var tað ikki vist, at abbin hevði sitað á okkara torvkassa. Gomul fólk eru ikki altíð líka góð at fáast við, men tú kláraði tað, móðir, og tað skalt tú hava takk fyrri frá mær.

Valkvöldið 8. november 1966 andaðist abbin, 85 ára gamal, meðan vit, húsfolkið var inni. Tá var eg 10 ár, og so lögð tað kann ljóða, so minnst eg tað sum eitt hugnaligt kvöld.

Gomul fólk fara, yngri koma til og verða eisini gomul. Soleiðis er lívsleiðin. Tit eru nú bæði farin um »støvets ár«, og í tí sambandi vil eg senda eina heilsan til bróðir mín við húski. Tað, at tit eisini búgva í Dalí og kunnu vera um foreldur míni, eri eg glaður fyrri.

Tíllukku við gullbrúðleypsdegnum tann 11. og Guð signi framtíð tykkara.

Heilsan frá okkum á Fuglehjerg.

Tórus

Viðmerking

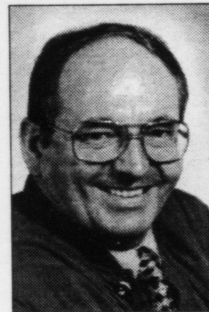
Zakarias Wang farin út um alt sømiligt mark við at samanbera Nyrup við Hitler

Eg má viðganga, at eg fekk onki minni enn ein skelk, tá ið eg í útvarpinum dagin eftir trettanda hoyrði brot úr røðu, sum Zakarias Wang, stjórnáráðgjafi og studentaskúllærari, hevði hildið á Vaglinum, har hann samanbar Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharra, við størsta bølmanni í hesi øðini, Adolf Hitler. Seinri havi eg lisið hesa somu røðu í bløðunum, og undranin og bilsmið er hitt sama!

Uttan at blanda meg upp í tjakið, sum Fólkaítakið fyrri tjóðfundir førir fram millum manna, so vil eg útfrá reit menniskjansligum tankum og metingum loyva mær at koma við eini áheitan á Zakarias Wang, um at taka orðini aftur, sum hann nýtti í hesi røðu á Vaglinum trettanda eftir jóla, tí heilt einfalt, um grundgevingarnar fyrri at halda tjóðfundir ikki kunnu vinna frama uttan soverðnar hópisleysar samanberingar, sum tú gjørdi henda dagin millum Nyrup og Hitler, so er so lítið veiggi í Fólkaítakinum og grundgevingum tess, at tað var betri, at tað ongantíð hevði sæð dagsins ljós - og harvið

sloppið okkum føroyingum undan hesi vanærligu skommini, sum liggja í hesi samanberingini - sum tíverri eisini koma at skaða umdømi Føroya uttanlands, av tí at so nógv fremmand tjóndafólk vóru í Føroyum um hetta mundið. Eg skilji teg ómetliga væl, Zakarias, at tú ert vorðin ørkymlaður av at venda tær, vegna Fólkaítakið, bæði til Margretu drottning, Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharra og enntá til sjálvan ST-aðalskrivaran í New York, og ongin gevur tær nakad nøktandi svar viðvíkjandi Bergensáttálanum - heldur ikki fært tú nakran lögfrøðing í altjóðaretti at royna hesa sak hjá dómvaldinum - tað er sjálvsagt »frustrerandi«, men tað gevur tær ikki loyvi til í allari neyðini at loypa so framav, sum tú gjørdi henda dagin á Vaglinum!

Stórsti sigur, maður kann vinna, er á sjálvum sær, verður mangan tikið til. Eg vil heita á teg, Zakarias Wang, um at taka hesa syndarlugu orðini »á Nyrup er verri enn Hitler« í teg aftur - tær sjálvum og harvið øllum Føroya fólk til stóran

heiddur og sóma. Tú hevur skyldur at røkja fyrri uppsandi ættarliðinum sum studentaskúllærari í stjórnáráðgjafi, í staðin fyrri at fjala teg aftanfyrri veruleikafjaran heilaspuna úr miðöld, sum sambært øllum sólarmerkjum at døma, ongin tekur fyrri fult - og havi biðað eftir eini umbering frá tíni síðu nú í eina viku, men av tí at ongin almenn fráboðan er komin frá Fólkaítakinum ella tær persónliga, so loyvi eg mær at koma við hesi áheitan, um at biðja teg koma við eini almennari umbering vegna hesa sera óhepnu saman-

bering, sum gjørd varð á trettandi - eg vil hervið siga alment frá, at eg teljist als ikki millum teir føroyingar, sum taka undir við tíðum orðavali, sum ber brá av rasmu, danahatri (og undirlutakenslu!) - og sum fær alla pressu í Norðurlondum at stand púra spyrjandi um, hvat er á vási í Føroyum? Og um hetta skal verða stöðvið í almenna tjakinum, og harvið livsmøguleikum, i »ríkinum« hjá Zakarias Wang o.ø., so hava vit føroyingar lítið gott í væntu, um tann dagur skuldu upprunnið, at Zakarias og hansara líkar fáa makt, sum teir hava akt! Og hvussu verður við tí, sum eitur ærumeiðing, ella bara vanligur fólka-skikkur, i »ríki« Zakariasas, um hetta ófatuliga dømi skal verða góðtíka framtíðarlínjan?

Zakarias Wang og Fólkaítak hansara kunnu væl ikki meina, at vit kunnu seta líkheitstekin millum Poul Nyrup Rasmussen og Adolf Hitler - eg spyrji???

Tórshavn 12. jan. 1998
Johan Samuelsen

Lesarabrøv

Ússalig fakfelagsrørsla: Fekk ikki flutt eitt komma!

Tað kom rættuliga fram friggjadagin, hvussu ússalig meginparturin av føroysku fakfelagsrørsluni er. Eftir eitt ár við hótanum um »aðalverkfall«, fundum í hópatali, sum eru væl refereraðir í fjølmiðlunum, meira ella minni láturligar fundarsamtýktir og yvirlýsingar, kundu summá av hesum feløgum sumstíðast at leggja arbeiðið niður ein lúsa dag og at hava eina einkisigandi mótmælisgongu, har eg sjálvur samb. »Dimmalætting« var ein av høvuðsskurkum.

Tað er eyðkent fyrri hesa forsamling, at hon skiftir grundgeving eins ofta sum onnur skifta hosur. Nú var

tað knappliga ikki skatturin hjá fiskimonnum, sum mótmælini vóru bend imóti, men »fíggiarpolitikkinn hjá landsstýrinum«. Tað kom tó greitt fram á fundinum, at tað vóru fiskimenn og tess felag, sum vóru fíggindin.

Eitt spennandi hendi tó: Havnar Handverkarafelag var í veruleikanum í verkfalli móti sínum egnu limum, sum arbeida uttanlands. Hetta man vera eindømi í heimssøguni!

Nú aftan á kunnu øll hesi feløg staðfesta, at hós tallar tær ómetuliga kreftir, sum eru brúktar í hesum máli við hótanum av ymsum slag, so hava tey ikki fingið

broytt so mikið sum eitt komma. Hóttanirnar hava nevnliga virkað mótsatt. Eingin tingmaður við respekt fyrri sær sjálvum vil hava sitandi á sær, at hann verður dikteraður av slíkum kreftum uttantsings, sum her er talan um.

Tingmenn vita eisini nú, at ein hótan frá arbeidarafeløgum um at leggja landið lamið í veruleikanum merkir hægst 24 tímar. Tað skal meira til fyrri at fáa tingmenn at rysta í brókunum! Tí verður møguleikin fyrri ávirkun minni í framtíðini enn hann var framanundan.

Orsøkin er tann, at øll hesi feløgini eru farin í part

við sær destruktivu kreftirnar í føroyskari fakfelagsrørslu, har tað bert ræður um at vera imóti stórt sæð øllum millum himmal og jørð, og har tann størsti sigur er at siggja síni egnu arbeidsplass liggja lami.

Tað hevði nú verið munur á, um feløgini høvdu nýtt allar hesar kreftir til gagns fyrri sínar limir.

Mótsatt øllum hesum feløgum roynir fiskimannafelagið at arbeida konstruktivt fyrri sínar limir. Sum tað skilst kunnu vit ikki klaga um úrslitið!

Óli Jacobsen

Matseðil

Kjøtrikadellur v/ eplasalat og reyðkálí	kr. 40,00
Toast v/ osti og skinku	kr. 15,00
Biksimatur v/ stoktum eggj og reyðrót	kr. 40,00
Rivjasteik a la Skáin v/ eplasalat og reyðkálí	kr. 45,00
Sjokoláttakøka	kr. 15,00
Kaffi	kr. 10,00
Te	kr. 10,00
Sodavatr	kr. 10,00

Minnst til heimkoyringartilboðið!

SKÁIN · N. Finsengøta 20 · Tlf. 18866

sosialurinn – 5 ferðir um vikuna